

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 200/2023-15

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Petra Straku a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti postupu Okresného súdu Košice I v konaní sp. zn. 19C/1/2014 o námietke zaujatosti z 19. marca 2023 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 28. marca 2023 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva domáhať sa svojho práva na nestrannom súde a základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj práva na prejednanie veci nestranným súdom a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Košice I (ďalej len „okresný súd“) označeným v záhlaví tohto uznesenia. Navrhuje prikázať okresnému súdu bezodkladne predložiť spisový materiál na účel rozhodnutia o námietke zaujatosti z 19. marca 2023 a priznať jej náhradu trov konania. Navrhuje nariadenie dočasného opatrenia, ktorým ústavný súd uloží okresnému súdu, aby sa zdržal rozhodnutia vo veci samej, alebo rozhodnutia, ktorým sa konanie skončí, a to do právoplatného rozhodnutia ústavného súdu o ústavnej sťažnosti.

II.

Skutkové východiská

2. Sťažovateľka ako žalobkyňa v konaní sp. zn. 19C/1/2014 doručila 19. marca 2023 okresnému súdu podanie, ktorým uplatnila voči vo veci konajúcemu sudcovi námietku zaujatosti. Tvrdila v nej, že je v inom konaní (Okresný súd Svidník, sp. zn. 5C/6/2023) žalobkyňou proti žalovanému, ktorým je syn sudcu konajúceho vo veci sp. zn. 19C/1/2014. Na pojednávaní 20. marca 2023, ktorého sa sťažovateľka nezúčastnila, konajúci sudca uviedol, že o súvisiacom spore jeho syna so sťažovateľkou nemá žiadnu vedomosť a „z tohto dôvodu súd bude pokračovať v konaní“.

Okrem toho poukázal na zákonné náležitosti námietky zaujatosti s tým, že v prípade ich nedostatku sa vec nadriadenému súdu na rozhodnutie o námietke nepredkladá.

III.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka dôvodí, že ňou podaná námietka zaujatosti spĺňala všetky zákonné náležitosti a boli splnené aj ostatné zákonné podmienky na to, aby bolo o nej rozhodnuté. Vedomosť o dôvode zaujatosti nadobudla 17. marca 2023. Podľa sťažovateľky je nemysliteľné, aby samotný namietaný sudca sám svojvoľne a zjavne neodôvodnene o námietke zaujatosti, ktorá smeruje proti nemu, rozhodol. Aj postoj, že by sa na uplatnenú námietku nemalo prihliadať, je svojvoľný a zjavne neodôvodnený.

4. Sťažovateľka je so synom namietaného sudcu v právoplatne neskončenom právnom konflikte s majetkovým obsahom, ktorý vyplýva z toho, že obaja sú v majetkovom spoločenstve, v ktorom sú zásadné nezhody a spory o ďalšom hospodárení so spoločnou vecou, pričom ich záujmy sú protichodné. Preto vznikajú konkrétne, závažné a dôvodné pochybnosti, že sa zo sporového konania prirodzené protichodné, antipatické a nepriateľské nastavenie syna namietaného sudcu voči sťažovateľke z prostredia konania na Okresnom súde Svidník prenesie na namietaného sudcu do prostredia konania vedeného na okresnom súde.

IV.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

5. Právomoc ústavného súdu rozhodovať o ústavných sťažnostiach podľa čl. 127 ods. 1 ústavy je založená na princípe subsidiarity. Zmysel a účel princípu subsidiarity spočíva v tom, že ochrana ústavnosti nie je a podľa svojej povahy ani nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý sa uplatní až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu vyplývajúceho z čl. 127 ods. 1 ústavy, ako aj legislatívnej konštrukcie § 132 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“), podľa ktorého ústavná sťažnosť je neprípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal právne prostriedky, ktoré mu priznáva zákon na ochranu jeho základných práv a slobôd.

6. Sťažovateľ nemá na výber, ktorý z existujúcich systémov ochrany práv využije, ale je povinný postupovať od ochrany poskytovanej inými orgánmi verejnej moci smerom k justičnej ochrane poskytovanej ústavným súdom. Iba za predpokladu, že sťažovateľ vyčerpal všetky dostupné právne prostriedky súdnej, prípadne aj inej právnej ochrany jeho základných práv a slobôd, a pri ich uplatnení nie je úspešný, môže sa uchádzať o ochranu svojich základných práv a slobôd ústavnou sťažnosťou adresovanou ústavnému súdu podľa čl. 127 ods. 1 ústavy (IV. ÚS 453/2011).

7. Konanie, v ktorom bola námietka zaujatosti uplatnená, nie je ukončené ani na prvej inštancii. To uvádza aj sťažovateľka v ústavnej sťažnosti. Ďalší priebeh neukončeného procesu jej preto ponúka prostriedky na ochranu jej základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy i práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Civilný sporový poriadok umožňuje uplatnenie sťažovateľkiných

výhrad v riadnom opravnom prostriedku (odvolanie) či mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolanie). Ich využitie prichádza do úvahy v neskorších štádiách stále prebiehajúceho sporu. Meritórne rozhodovanie ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky by znamenalo porušenie subsidiarity ústavno-súdnej ochrany poskytovanej v konaní podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, pretože by táto predbiehala ústavou časovo preferovanú súdnu ochranu na podklade prostriedkov nápravy, ktoré sťažovateľke dáva k dispozícii Civilný sporový poriadok. Keďže tieto prostriedky sťažovateľka ešte nevyužila, ústavný súd odmietol jej ústavnú sťažnosť podľa § 56 ods. 2 písm. d) v spojení s § 132 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako neprípustnú.

8. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti zostalo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími požiadavkami formulovanými v sťažnostnom petite (príkaz predložiť vec na rozhodnutie o námietke zaujatosti nadriadenému súdu, náhrada trov konania), ako aj návrhom na nariadenie dočasného opatrenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 14. apríla 2023

Robert Šorl
predseda senátu